

4. Радянсько-англійські відносини в кінці та після завершення Першої світової війни (7 листопада 1917 р. – 18 січня 1919 р.) [Електронний ресурс] / Б.О. Затовський, Ф.О. Самойлов // Записки історичного факультету. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://zif.onu.edu.ua/article/view/62870/58335>.

5. Політика Франції, Великобританії та США щодо України (1918–1921 рр.) [Електронний ресурс] / О.Г. Макарчук, В.С. Макарчук // Видавництво Національного університету «Львівська політехніка». – 2000. – Режим доступу до ресурсу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/9192/1/08.pdf>.

6. Городня Н. Становлення української державності в роки Першої світової війни: пошук союзників // Людина і політика. – 2001. – № 3. – С. 13-32.

Галаур А.С.

студентка,

Науковий керівник: Стрілець В.В.

кандидат юридичних наук, доктор історичних наук,

професор кафедри,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПОЛІТИКА ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

У своїй політиці Українська Центральна Рада (далі – УЦР) як парламент Української Народної Республіки (далі – УНР) відстоювала інтереси як українського народу, так і національних меншин.

Актуальність даної теми полягає в тому, що досі повною мірою не досліджено законодавчу діяльність УЦР у вирішенні проблеми національних меншин на першому етапі існування УНР.

У працях В. Верстюка та В. Литвина, було відображено деякі аспекти політики УЦР щодо національних меншин [1]. Згідно з даними М. Шаповала, наведеними у його роботі «Велика революція і українська визвольна програма», станом на 1914 р. на українських землях проживало приблизно 46 мільйонів осіб. Серед них 71% склали українці, 11,7% – росіяни, 4,5% – поляки та багато інших національностей, зокрема, євреї, болгари, вірмени [2, с. 6].

Варто відмітити, що у своїй діяльності УЦР ніколи не відстоювала інтересів однієї або декількох національностей, як це відбувалось у деяких інших країнах тієї доби. Лідери УЦР мали на меті забезпечення єдності народу. Згідно з I Універсалом проголошувалась автономія України і вже в цьому документі було висвітлено ставлення УЦР до національних меншин. Перш за все, йшлося про побудову нового життя українцями разом з іншими націями, які проживали на території України. УЦР мала на меті створення автономії України разом з іншими народами, сподівалась на їхню небайдужість щодо встановлення спокою на українських землях [3, с. 104-105].

Пізніше було прийнято документ під назвою «Основи тимчасового управління на Україні», відповідно до якого визначалась діяльність Генерального Секретаріату у внутрішніх та міжнародних справах, зокрема, проголошувалось, що усі закони та інші документи мають обов'язково друкуватися на українською, російською, єврейській та польською мовами [4, с. 63].

Для того, щоб швидко організувати нову державу, суто українських сил було замало. УЦР усвідомлювала свою нездатність у вирішенні низки питань без представників інших національностей. Адже серед них були досвідчені працівники у промислово-виробничій та управлінській сферах, які були здатні розвивати українську державу. М. Грушевський наголошував, що кожен доброволець, активний та корисний робітник має займати належну посаду, не зважаючи на національні, політичні чи ідеологічні особливості. Голова УЦР стверджував, що неприйнятне, поважне ставлення до представників національних меншин покращить їхні взаємини з українцями, зумовить їх кроки назустріч українській владі. Можна сказати, що такі сподівання М. Грушевського цілком виправдались. Зникла недовіра меншин до українського національного руху, яка панувала на початку революції [2, с. 9].

Крім того, М. Грушевський вважав одним з головних питань мов національних меншин. Він неодноразово наголошував на тактовному ставленні до проведення мовної політики, терпінні в цій довготривалій справі. Важливим у цьому питанні було не зловживати українізацією, поважати мови інших народів та намагатися знайти компроміс. Лише це могло бути успішним розв'язанням мовної проблеми доби УНР [4, 13].

11 липня 1917 р. вперше у діяльності Малої Ради взяли участь представники деяких національностей, кількість яких становила 18 осіб. На думку представника єврейської громади А. Гельденвейзера, саме Мала Рада була більш значущою для політики того часу та вносила більше позитивних змін, ніж Центральна Рада. А вже 30 липня близько 202 представників національних меншин було включено до ЦР, серед них члени єврейської, польської, молдавської, німецької та інших громад [4, с. 10].

Яскравим прикладом гарного ставлення УНР до національних меншин була «Декларація Генерального Секретаріату України», прийнята у вересні 1917 р. У ній заперечувалося будь-яке насильство над націями та заборона на самовизначення. Навпаки Генеральний Секретаріат повинен був охороняти право кожної національної меншини на існування та розвиток, сприяти збереженню дійсних та утворенню нових національних громад та установ для задоволення потреб кожної людини, яка проживала на теренах України [3, с. 323-326].

У III Універсалі було проголошено, що віднині всі нації мають право національно-персональної автономії в УНР. Але найбільше значення в цьому питанні мала Конституція УНР 1918 р., прийнята в останній день діяльності ЦР. У ній йшлося про особливі можливості для національних меншин на впорядкування своїх культурних прав [4, с. 73]. Більш детально такі права регламентувались у 69 та 70 статтях Конституції. Відповідно до них кожна нація мала право на організацію свого національного життя через органи

Національного Союзу. Це право було невід'ємним, тобто жодна нація не могла бути позбавлена його [4, с. 78].

Отже, УЦР узгоджувала свою політику з демократичними силами інших національностей. Прийняті законодавчі акти УНР показують нам її успішну роботу з національними меншинами, що мал значний вплив на подальший розвиток української держави. УЦР у своїй політиці виступала за єдність та дружню співпрацю усіх національностей України, намагалася діяти як загальнонаціональна влада на українських землях.

Список використаних джерел:

1. Верстюк В.Ф. Роль і місце Центральної Ради в модерній історії України // Укр. істор. журнал. – 1997. – № 5. – С. 17–25; Литвин В.М. Україна: доба війн і революцій (1914–1920 рр.). – К.:Альтернативи, 2003. – 488 с.
2. Шаповал М. Велика революція і українська визвольна програма (Виклади в Америці). – Прага: Вільна спілка, 1927. – 324 с.
3. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали: У 2-х томах. – К.: Наукова думка, 1996. – 587 с.
4. Конституційні акти України, 1917–1920. Невідомі конституції України. – К.: Філософ. і соціальна думка, 1992. – 272 с.

Зуб О.Ю.

студент,

*Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ПРАВО ВЛАСНОСТІ ЗА ЦИВІЛЬНИМ КОДЕКСОМ ФРАНЦІЇ 1804 РОКУ

У березні 1804 року в Франції було прийнято Цивільний Кодекс, або Кодекс Наполеона Бонапарта, що регулював цивільні правовідносини між населенням. Кодекс юридично закріплював усі завоювання Великої Французької революції. Він діяв на теренах Нідерландів, Бадену, Італії, Ганноверу тощо. Його джерелами стали праці Потьє, Буржона, революційне законодавство, революційна догматика та королівські ордонанси, а основу склало римське право [5].

Цивільний Кодекс складався із вступу та трьох частин, що об'єднували у собі 2281 статтю. Його структура спроектувала схему побудови інституцій римського права: особи, речі, спадкування і зобов'язання. У першій частині, яка дістала назву «Про осіб», особлива увага приділяється питанням правоздатності, статусу французів, цивільним правам іноземців та основним принципам сімейного права. Так, згідно зі статтею 8 Цивільного кодексу, «кожен француз має цивільні права». У другій частині «Про майно і різні видозміни власності» зосереджуються норми, що визначають рухоме та нерухоме майно, комунальну і державну власність, права власників і